

GAZETA KRAKOWSKA

Nr 101.

Z KRAKOWA DNIA 16. GRUDNIA 1812 Roku WE SRODĘ.

Z Paryża d. 26 Listopada.

Monitor ogłosił doniesienia urzędowe od wyyska Francuzkiego w północney Hiszpanii, (z których wypisujemy co jest ważniejszego, ponieważ osnowa, ich już wiadoma.)

Wypis z listu Jenerała naczelnego Hrabiego Caffarelli do JW. Ministra wojny Xcia Keltre. Z Burgos d. 23 Października.

„... Wczoray o godzinie 11tej dowiedzieliśmy się o odstąpieniu Anglików z pod Burgos, gdzie z sześćo funtowe działa i zagwozdzoną haubicę zostawili. Przybyłem do Burgos wczoray. Pokazuje się, iż nadeysze odsieczy zamkowi Burgos i wiadomość o pobiciu Jenerała Hilla nad Tagiem były nieprzyjacielowi do cofania się powodem. Wyrazić niepotrafię jak wielką uczutem radość uyrzawszy osadę zamku Burgos i dowodzącego w nim walecznego Jenerała Dubreton. Zwiedziłem warownie zamku, a każdy krok dowiódł co może dokazać żołnierz dobrze kierowany. Co tylko było potrzebne do obrony, wszystko było przewidziane i użyte, bo rozkazy były dawane roztfopnie i dla tego każdy im był posłuszny. Jenerał Dubreton i osada godni są nagrody, o którą dla nich upraszam. Dziś rano spodziewam się nadeyscia dwoch dywizyy piechoty i arty-

leryi, poczem będę wspierał woysko nasze Portugalskie aż poki się nie dowiem iż bezemnie się obeydzie.

(Po!) *Caffarelli.*

Wypis z drugiego listu tegoż Jenerała pod tymże dniem pisanego.

Wiadomo JW. Panu, iż warownie zamku Burgos są z ziemi, wytrzymał przeciw 35dniowe oblężenie; ale gdyby był atakowany sposobami, iakie zwyczajne przepisy wskazują, byłby się musiał poddać. Nieprzyjaciele zrobili wydrażonemi kulami wyłom, i zapomocą tego otworu, który pękające kule zrobity, mogli pięć szturmow przedsięwziąć. Muszę tu prawdę powiedzieć, iż obrona tak była uporczywa, iż część palissad oszańcowanego obozu kule aż na półtory stopy z ziemi powyrywały.

(Jenerałowi Caffarelli i Szefowi batalionu Pinot, dyrektorowi inżynieryi w Burgos, posłano rozkazy, żeby zamek, oszańcowany oboz i warownie na gorze S. Michała naprawiono.)

Wypis z trzeciego listu tegoż Jenerała z Cigales przy Waladolidzie d. 30 Października.

Miałem honor donieść JW. Panu o odstąpieniu od oblężenia Burgos i cofnięcia się woyska Angielskiego. Woysko Portugalskie udało się w pogon za nie:

przyjacielem, a ja wspierałem to poruszenie. Jazda stanęła dnia poprzedzającego w linii. D. 23 natrafiła ta jazda, wraz z dwiema innymi pułkami wojska północnego, lekką jazdą i dragonią wojska Portugalskiego przy Villadrigo na tylną straż Angielską. Uderzyła na nią żandarmerya, 15ty pułk szercow i Bergscy ułani. Nigdy jeszcze nie było świetniejszego i odważniejszego uderzenia; spotkanie to było straszne i kosztowało nieprzyjaciela 300 ludzi. Nieszczęściem, którego pojąć nie można, dywizya dragonii, która po prawey stronie uderzającego korpusu w linii stała i wspierać go miała, udała się kłosem daley w prawą i zniknęła. Gdyby korpus ten był wsparty, Angielska jazda byłaby wycięta, a dwa Angielskie bataliony, które w Villadrigo zrobiły czworogran, poymane; zapewniają, iż w tym czworogranie znajdował się Lord Wellington. Chociaż pomocy pozbawiona, walczyła jednak nasza jazda z największą pomyślnością, przetęła obie linie, zabierała jeńców, i gdy połączywszy się zabierała się do powtornego uderzenia, uniknął go nieprzyjaciel cofając się z największym pospiechem. Miała przeciw sobie najlepszą jazdę Angielską. JW. Pan będziesz mógł sądzić o zaciętości walki, gdy się dowiesz, że waleczny Pułkownik Beteille i 6 officerow od legii żandarmow są ranionemi; że w 15tym pułku szercow pułkownik i wszyscy officerowie, dwóch tylko wyjąwszy, odebrali cięcia pałaszowe, i że w szwadronie Bergskich ułanow wiele officerow jest ranionych. — D. 25 P. Toll, szef szwadronu Bergskich ułanow natrafił pod Palencyą na ostatni konwoy Angielski, poraził go, zabrał 400 jeńców i wiele tabo-

ru. Gdy nieprzyjaciel cofnął się do Torquemada, zajął stanowisko za Carrion i Pisuerga i wszystkie mosty popsuł. Stamtąd cofnął się za Cabezon do mocnego stanowiska, zepsuł most pod Waladolidą, połączył swe siły w Cabezon i odesłał swoy tabor do Puente de Duero i Tudeli. Przewozy na Pisuerga zostały zgłębione; woda była piechocie aż pod pachy; udano się zatem do Simancas i Tordesillas, co zniewoliło Lorda Wellington do opuszczenia Cabezonu, gdzie most wczoray rano kazał prochem na powietrze wysadzić. Ja idę do Waladolidy, gdzie most naprawiają; most w Cabezon potrzebowałby wiele czasu, ponieważ tęk jego do 55 kóp wynosi, a do tego brakuje tam materiałów i robotników. Wojsko Portugalskie dziś rusza, dla stanienia nad Duero. Dotąd musiałem iść za nim. Za dwa lub trzy dni wrócę na miejsce wojska północnego.

(Czwarty list zawiera doniesienie o trzykrotney potyczce Jenerała Abbe z kupą rokoszanow Miny w Nawarze, w których był zwycięzcą. Dołączony jest także do niego dziennik oblężenia Burgos i opis marszu do Waladolidy.)

*Wypis z piątego listu tegoż Jenerała
z Burgos d. 8 Listopada.*

Po odstąpieniu z pod Burgos cofał się nieprzyjaciel drogą do Waladolidy. D. 23 Października zaszła pod Villadrigo potyczka między jazdą wojska północnego, złączoną z jazdą wojska Portugalskiego, i całą jazdą Angielską, w której ta zupełnie pobita została. Od tego czasu cofał się nieprzyjaciel ciągle, stąbo tylko broniąc mostu pod Torquemada. Przy moście pod Villamuriel przyszło potem na drugiey stronie rzeki, którą wojska nasze przebrnęły, do potyczki, w której nie-

przyjaciel 900 ludzi utracił. Jedna dywizya poszła do Palencyi; most tamtejszy, który nieprzyjaciel chciał zburzyć, zolał przez nas uratowany. Oddział lekkiej jazdy od wojska północnego, pod Szefem szwadronu Toll, przebiegł po tym moście, uderzył na ostatnią część znacznego konwoju, zabrał 400 jeńców, 100,000 racyi sucharów i bardzo wiele taboru. Nazajutrz ułapił nieprzyjaciel z Duennas i zajął stanowisko między Cabezon i Waladolida, gdzie most prochem wysadził. Ponieważ zajął tylko to stanowisko dla zabezpieczenia sobie odwrotu, zburzył zatem most tamtejszy i pod Simancas, i cofnął się za Puento Duero, gdzie także most zburzył. Popsuł niemniej mosty w Tordesillas, Tudeli i Toro, a podobno i w Zamora. Wszystkie te zdarzenia zasły od 23 do 29 Października. Wszystkie mosty są znowu naprawione. Wojsko Portugalskie stanęło uad Duero; prawe jego skrzydło w Toro, a lewe ku Tudeli. Cztery dywizye Angielskiego wojska stanęły na przeciwko Tordesillas. W cofaniu utracił nieprzyjaciel najmniej 7000 ludzi w zabitych, ranionych, jeńcach lub wzbiegłych. Zamek Burgos kosztował go podług własnego jego wyznania 3000 ludzi. W bitwie pod Salamanką utracił, iak się sam przyznaje, 6000, a w posiłku dostał tylko 1600. Zatem wojsko jego znacznie się znniejszyło. Większa część jego ranionych umarła w długiej podróży z Burgos do Salamanki. Takie było JW Panie położenie wojska Portugalskiego na d. 3 b. m. Żołnierze są zdrowi i dobrym ożywieni duchem. Mam honor bydz, &c.

Wypis z listu Jenerała Thibault do Ministra wojny. Z Wictoria d. 5

Lislopada.

D. 29 Października pod czas niebytności Jenerała Rouget uderzyło na Durango 1800 rokoszanow; Pułkownik Bord dowodzący tam 900 ludzmi odpart dzielnie nieprzyaciela. D. 30 ponowił Mendizabal w 500 ludzi attak i opasał to miejsce. Tymczasem nadciągnął Jenerał Rouget, pobit wszystko co tylko napotkał; Pułkownik Bord pomiarkowawszy z strzelania, że Jenerał Rouget nadciągnął, zrobił prawie z całą swoją osadą wycieczkę, rzucił się na nieprzyaciela, wprawił go w nieład, zabił mu 200, ranił 300, zabrał w niewolę 33 ludzi, pomiędzy którymi i officer i 2 kadetow. Potyczka ta czyni chwałę Jenerałowi Rouget i jego wojskom i nie kosztowała nas iak tylko 10 ludzi ranionych, pomiędzy którymi ieden officer.

— Dnia 28. —

Monitor ogłosił

Dwudziesty osmy Biuletyn Wielkiego Wojska.

W Smoleńsku d. 11. Lislopada 1812

Główna kwatera Cesarska była d. 1 Lislopada w Wiazmie, d. 9 w Smoleńsku. Pogoda była piękna do 6go, d. 7 zaczęła się zima. Upadło wiele bardzo śniegu, drógi oślizły i stały się przykreml dla ko ni pociągowych; padło ich wiele z zimna i z mordowania; szkodzi im śnieg w otwartem polu. — Od potyczki pod Małym Jarostawkiem, nie widziała przednia fraż nieprzyaciela, wyiawszy kozakow, którzy na wzor Arabow uwiliali się po bokach wojska i czynią marsz wojska niespokojnym. — D. 2 o godzinie 2giej po południu 12,000 Moskiewskiej piechoty, za pomocą chmury kozakow, o godzinę drogi od Wiazmy, przecięło drogę mię-

dzy Xciem Eckmühl (Marsz. Davoull) i Wicekrólem Włoskim. Oba wodzowie postąpić kazali swoim korpusom przeciw tej kolumnie, spędzili ją z gościńca, wparli ją do lasku, zabrali iey jednego jenerała majora i wiele jeńców, wraz z 6 działami. Od tego czasu nie widziano żadney więcey Moskiewskiey piechoty, tylko samych kozaków. Od nastąley d. 6 ofirey pory roku utraciliśmy przeszło 3000 pociągowych koni i około 100 wozow amunicyynnych potłukliśmy. — Jenerał Wittgenstein zmocniony Finlandzką dywizją i wielu milicyami, uderzył d. 18 Października na Marszałka Gouvion St. Cyr, lecz został od tego Marszałka i Jenerała Wrede odparty, utracił wiele zabitych i 3000 w jeńcach. D. 20 dowiedział się Marszałek Gouvion St. Cyr, iż Marszałek Xze Belluny (Wiktor) ciągnie mu z gtym korpusem na pomoc. Cofnął się za Dźwinę, poszedł przeciw niemu, ażeby złączywszy się z nim, uderzyć na Jenerała Wittgensteina i przepędzić go za Dźwinę. Marszałek St. Cyr daie woyskom swoim naywiększe pochwały. Dywizya Szwajcarska celuie zimną krwią i walecznością. Pułkownik Gueheneuc od 26go pułku lekkiey piechoty iest raniomy. Marszałka St. Cyr draśnęła kula karabinowa w nogę. Marszałek Xze Reggio (Oudinot) zluzował go w dowodztwie. — Nayiaśniej-szy Cesarz nie cieszył się nigdy lepszym zdrowiem.

Do tego biulletynu dołączone są następujące dwa rapperty:

1) *Marszałka Gouvion St. Cyr do Xcia Neufszatelskiego i Wagramskiego, Jenerała Majora pod dniem 20go Października.*

D. 17 Października doniosłem W. X.

Mci, iż Jenerał Wittgenstein uderzy zapewne całą siłą swoją na 2gi korpus. Odebrał on z Peterzburga 17,000 ludzi w postaci, pomiędzy którymi 7 do 8000 milicyi. Nadciągnęła do niego procz tego 21wsza dywizya z Finlandyi. Przechodząc około Rygi, biła się ona z Prusakami, a d. 16 odparłszy fraż, którą pod Dżisną postawiłem, złączyła się z korpussem Wittgensteina. D. 18 o 6tey z rana przechodził Wittgenstein około Połocka z 4 kolumnami, obszedł mnie na około, chcąc w nadziei większey liczby swojego woyska uderzyć z tyłu na moje stanowisko nad rzeką Połotą. Naypierwszy iego atak wymierzony był przeciw batteryi, którą na brzegu kazałem usypać, ponieważ Połock nie ma zewnętrznych warowni. Batterya ta została trzy razy wzięta i znowu odebrana. Osadzona ona była osmą dywizją pod Jenerałem Maison, któremu obrona iey nieskończoną chwałę przynosi. Drugi atak wymierzony był przeciw 6tey dywizyi Jenerała Legrand. Trzy aż do 4 razow uderzał nieprzyiciel nadaremnie na batterya, i aż do południa nie mógł swojego celu dopiąć. Gdy około 4tey nowe woyska od Seibet i Rygi nadciągały i trzecia kolumna od Neweluwu postępowwała, chciałem się ich deczeckać, ale Szwajcarowie rzucili się na nacierającego nieprzyiciela i sprawili pomiędzy nim wielką rzeź. Noc położyła koniec walce. Ogołociłem się prawie z wszystkiey jazdy, postawszy ją na lewy brzeg Dźwiny, dla zabezpieczenia sobie tyłu. Jenerał Corbineau, którego jazda złe ma konie, przybył tylko do Uszacu i nie wiele nieprzviacielskiey jazdy napatkał. Wspierała go piechota Bawarska; byłem spokojny i oczekiwałem dnia

1990. Tego dnia o 10tej doniosłmi, iż ma przed sobą 5000 Moskiewskiey piechoty i 22 szwadronow jazdy. Odciągnąłem od kaźdey dywizyi jeden pułk, posłałem je pod Jenerałem Amey za Dźwinę, dodawszy im 7my pułk kirysserow, i tak wszystko urządziłem, iż cały korpus mógł przed wieczorem przejść za Dźwinę. Niestety nieostrożni żołnierze zapalili szafasę Jenerata Legrand gdy działa odprowadzano z wewnętrznych szanow. Tu postrzegł nieprzyjaciel nasz zamysł i strzelał z wszystkich batteryj do miasta, w celu zapalenia go, przeszkodzenia odejściu naszey artyleryi i zapalenia prochownic. Strzelanie to i bombardowanie wsparte zostało powszechnym atakiem. Widziano się iak wśród białego dnia, tak mocno paliło się miasto. Atak nieprzyjacielski ustał dopiero, gdy ostatni człowiek przeszedł za Dźwinę. Wśród wrzawy pożaru sprawiły się woyska nadzwyczaj odważnie, cofnienie nastąpiło w największym porządku. Artylerya i woyska były już na lewym brzegu, a nie było ieszcze w pół do drugiey z północy. Datem Jeneratowi Merle korpus woyska z różnych dywizyy ściągniouy i 6 do 7000 Bawarczykow, dla odparcia Jenerata Stengel za Uszac. Jenerat ten zapędzony został aż za Banonią, utracił do 1500 jeńców, pomiędzy któremi 14 officerow i okrętowy kapitan Angielski, który przed 3 tygodniami przyjął służbę u Moskalow. (Tu następują pochwały i wyliczenie straty. Pod Jeneratem Legrand zabity koń został. Marszałek St. Cyr postrzelony został w lewą nogę, co nie dozwoli mu 10 do 12 dni chodźć i iezdźć. Pozostałe o dzień drogi od woyska, dla kierowania ogółem i dał tym czasowo dowodztwo Jeneratowi

Legrand.) Oczekuję (kończy swoy raport) za kilka dni Marszałka Oudinot i 990 korpusu.

(Pod.) *Gouvion St. Cyr.*

2) *Rapport Jenerata porucznika Wrede z Cynowoska pod Babinicami d. 23 Listopada.*

"Po ostatney na dniu 18 Sierpnia pod Połockiem potyczce, w której Jenerat Moskiewski Hrabia Wittgenstein, przez korpusy woyska 2gi i 6ty będący pod dowodztwem Marszałka Hrabiego St. Cyr pobitym, i do cofnienia się nad Dryssę był przymuszonym, nie zaszło nic znaczącego w tey okolicy nad brzegami Dźwiny, tylko to, że dnia 22 b. m. przedsięwzięto wielkie rozpoznawania ku Biłorowi. Oba woyska uważając się okopywały się, i starały się wzmocnić ile możności. Moskiewski Jenerat porucznik Stengel, ciągnął śpiesznie do Jenerata Wittgensteina; korpus jego będący pod Jenerałami-Majorami Rochmanowem i Voigtem, składał się z 6tey i 21wszey dywizyi, razem z 12,000 ludzi, tudzież z pułkowj jazdy i kozakow Uralskich, mających 1250 koni i 52 dział, z których 6 było ciężkich. Połączenie się to przyszło w istocie do skutku pierwszych dni Października, a uczucie przemagającej sily przywiodło Moskalow do tego, iż korpus 2gi i 6ty stojące około Połocka, ze wszech stron opasac postanowili. D. 14 Paźdz. uderzył Jenerat Wittgenstein na prawe skrzydło 2go korpusu pod Sirotynem, i posunął się aż do Barowy, gdy tym czasem Jen. Stengel przeprowił się pod Drują z korpusami swoimi za Dźwinę, i uderzył d. 15 w wieczor z przednią krawą na oddział Bawarski, stojący pod rozkazami Jenerata Barona Ströml w Dziśnie, i na

około tegoż miała. Jenerał ten czynił jednakże tak skuteczne obroty, iż za pomocą połowy bateryi Gottharda, choć na niego z boku i z tyłu uderzono, nieprzyjacielską przednią straż z niewielką stratą do uścępu przymusił. A że Jener. Baronowi Ströhl zaleconem było, ażeby w przypadku zagrożającej mu bardzo przemożney siły, cofnął się do Banonii, i na obronie Uszaczy poprzestał, przeto uskutečnił to dnia z 15 na 16ty w nocy. D. 16 przybył także do Banonii Ces. Francuzki Jenerał Baron Corbineau z lekką jazdą, i jako starszy Jenerał objął dowództwo. Tegoż dnia odpart nieprzyjaciel z wielką przemocą czaty korpusu 2go, aż do okopow założonych między Kemczelową i Połockiem. — Ze zaś Jenerał jazdy Hr. Wrede wziął na siebie dniem przody obronę szaniec przedmołowego, założonego o milę powyżej Połocka przy zamku Strudnia, przeto korpus Bawarski będący w Połocku, mógł tylko reduty Nr. I. i II., na których baterye Hofdettena i Wagnera, tudzież baterye Roisa i Weisshaupta tylko w połowie umieszczone były, dywizyą pierwszą i drugą osadzić. Nieprzyjaciel ponowił nazajutrz attak z żywością na wszystkich punktach, lecz za każdym razem z wielką stratą zoltał odparty. Około godziny 4tey wieczorem przypuściło kilka kolumn szturm do miasta i do redut Nr. I. i II. Gdy jedna z nich w lewo od bateryi ruszyła, i do najstarszey części miasta cisnęła się, Jenerał jazdy Hrabia Wrede znajdujący się w reducie Nr. II., rozkazał wyprowadzić z reduty działą i zatoczyć je na iedną spadziskość tak korzystnie, iż podczas, gdy artylerya Nr. I. baterye nieprzyjacielskie, wspierające szturmujące massy, do milczenia przymu-

siła, wymierzony na scisnione nieprzyjacielskie kolumny ogień nasz kartaczowy okrywał poboiowisko trupami i ranionymi. Wśród trwającego z obu stron aż do godziny 6tey wieczornej tęgiego ognia, ustąpił nakoniec nieprzyjaciel, po nadaremny rozwinięciu tak bardzo przemagałocy siły, i cofnął się w nieporządku i z wielką stratą. Tego dnia był Marszałek Hrabia St. Cyr lekko ranionym. — D. 19 z rana sprowadził nieprzyjaciel więcej jeszcze dział, i nekął przez cały dzień osadę Połocka, uderzywszy iuż pod Banonią na Jen. Barona Corbineau, a wieczorem na szaniec przedmołowy pod Strudnią. Zoltał on także przez Jenerała Majora de Lamotte dzielnie odpartym; lecz pod Banonią udatło mu się, pomimo naywyższego odporu, przepawić z przemagałocą siłą przez Uszacę; iakoż w samey rzeczy około godziny 4tey przyszedł do wychodu wąwozow znajdujących się za przedmieściem. Wtedy była bliska chwila, w której on miało Połock z tyłu mógł opasać. — Marszałek Hrab. St. Cyr postać natychmiast z 2go korpusu oddziały za Dźwinę, i zlecił Jenerałowi jazdy Hrab. Wrede dowództwo nad woyskiem, uszykowanem na lewym brzegu tej rzeki. Jenerał ten pośpieszył na miejsce nowego przeznaczenia swojego, i rozkazał iednemu batalionowi 19go Francuzkiego pieszego pułku liniowego uderzyć z bagnetem na posterunki nieprzyjacielskie, stojące na samym końcu lasu; batalion ten dopełnił tego rozkazu z mężstwem i dobrym skutkiem, stanawszy nad bagniskiem w lesie, gdy nieprzyjaciel na pół godziny drogi w wąwoz zoltał wpędzony. A'gdy bezpieczeństwo całości bardzo wiele na tem zależało, ażeby nieprzyjaciela za Uszacę odeprzeć, przeto postanowił Marszałek Hr. St. Cyr,

oby, a na niego Jen. Hrabia Wrede dnia następującego uderzył. Dla dopięcia tego zamiaru dano mu pułki 9ty, 37my i 124ty Francuzkiej liniowej piechoty, 2gi pułk Szwajcarski, oddział 11go Francuzkiego lekkiego pułku pieszego, i 7my pułk Francuzki kirysyverow pod Jenerałem brygady Baronem L'Heretier, przeznaczono oraz do tego lekka brygada jazdy jen: Barona Corbineau, to jest 7my i 20ty pułk szrzalcow i 8my pułk ułanow, iako też brygadę Jenerała Majora Ströhl, która z powodu wielu potyczek bardzo była osłabiona, a z Bawarskiego 5go i 11go pułku liniowego i 5ciu batalionow lekkiej piechoty składała się; nakoniec należały do tego lekkie baterie Gottharda i Gravenreutha, oraz 12tofuntowa bateria Weisshaupta, wraz z połową lekkiej Francuzkiej baterii.

Gdy wypadek zamierzonego ataku, w mniej więcej szczęśliwych skutkach przewidzianym być nie mógł, Marszałek Hr. St. Cyr. postanowił opuścić w nocy okopy Połocka, miało, i w ogólności cały prawy brzeg Dźwiny; co też z największym porządkiem przez uprowadzenie dział i taboru uskutecznił, gdy tymczasem wszystkie ataki nieprzyjaciela pod czas ucieku z miasta, odparte zostały. Jenerał Hr. Wrede podzielił przeznaczony do ataku korpus na trzy kolumny. Kolumnę lewego skrzydła składającą się z 124go Francuzkiego liniowego pułku pieszego, 2go pułku Szwajcarskiego, oddziału 11 lekkiego pułku, 3ch szwadronow szrzalcow, i połowy Francuzkiej lekkiej baterii, powierzył Francuzkiemu Jenerałowi Baronowi Amey. Miała ona rozkaz posunąć się naprzód przez Rudnię, przeprawić się tamże przez Uszacę, i uderzyć na lewym brzegu z prawego boku na nieprzyjaciela, gdyby tenże pod Banonią okazał chęć do potyczki; kolumna prawego skrzydła pod Jen. Baronem Ströhl składała się z słabej jego brygady, z połowy lekkiej baterii Gottharda, i 3otu ludzi lekkiej jazdy; środkowa kolumna pod osobistym dowództwem Jen. Hr. Wrede składała się z 19go i 37go Francuzkiego pieszego pułku liniowego pod Francuzkim Jenerałem brygady Grundler, z lekkiej brygady jazdy Jen. Corbineau, brygady kirysyverow Jen. L'Heretier, połowy lekkiej baterii Gottharda, całej baterii

Gravenreutha, i baterii 12tofuntowych dział Weisshaupta. Nakazano wyraźnie, aby przy wzderaniu się do wąwozu zaniechać wszelkiego szrzelenia, i tylko bagnietem uderzać. — Właśnie ta środkowa kolumna zamysłała się łączyć z 10tym pułkiem Francuzkiej liniowej piechoty, który dniem wprzody o godzinie 4tej z rana nadciągnął, gdy nieprzyjacieli sam atak rozpoczął. Jenerał Hr. Wrede kazał natychmiast zabębnić do szturm i opanować przedzwy jak we dwóch godzinach ten wąwóz, który 2½ mili jest długi, przyczem poymano z przedniej strazy nieprzyjacielskiej 2ch Pułkownikow, Majora, 25 officerow i około 2000 ludzi. Resztę wyrugowano z wąwozu. Jen. Grundler okazał z pułkiem 10tym i 37mym Francuzkiej liniowej piechoty największe mężstwo. Kilka hufcow 7go i 20go pułku szrzalcow konnych płałało nieprzyjaciół z chwalebna odwagą pałaszami na wychodzie z wąwozu. Zaledwieśmy tyle uzyskali miejsca, iż jedną lekką baterią przywieść i szrzelać z niej było można; gdy nieprzyjacieli cofnął się, i bardzo korzystne na lewym brzegu Uszaczy zajął stanowisko, za którem siły swoje rozwiniął, i 12todziałową postawił baterią. Lecz gdy z wysokości kaplicy pod Banonią, baterie Gottharda, Gravenreutha i Weisshaupta na żywy ogień nieprzyjacielski przez pół godziny bardzo skutecznie odpowiadały, cofnął się nieprzyjacieli daley z największym pośpiechem i nieporządkiem, zostawszy kilkanaście wozow amunicyjnych. Gdyby lewo skrzydłowa kolumna pod Jenerałem Baronem Amey w sam czas przybyła, i po przejściu swoim za Uszacę stosownie do rozkazu na lewym boku nieprzyjaciela działać była mogła, tedyby rozprawa ta z zupełną jego zakończyła się kładą kłeską. Lecz gdy ta kolumna doznała w przybyciu przeszkody, Jen. Hr. Wrede musiał przesłać na tem, iż jeździe w brod, a części piechoty na belkach przeprawić się rozkazał, które ścigały nieprzyjaciela aż do Berdelowie, i tamże stanowisko zajęły. — Jenerał Major Ströhl miał rozkaz pociągnąć z prawego skrzydłową kolumną w górę aż do samego uścia Uszaczy w Dźwinę i uderzać na wszystko, co tylko spotka nieprzyjacielskiego; przyprowadził wieczorem 4

officerów i 430 poymanych żołnierzy. Jenerał Hr. Wrede postanowił być zgromadzić z swocie kolumny, i nazajutrz, to jest dnia 23 Października, ścigać nieprzyjaciela aż do Dziwny; lecz odebrał rozkaz od Hr. St. Cyr, aby ściągnął do siebie Bawarskie dywizye i zajął d. 24 stanowisko pod Rudnią, a wszystkie Francuzkie wojska, wyjąwszy jazdę, do Małego Potocka z tej przyczyny odesłał, iż nieprzyjaciel zamysłał stawiać most dla przejścia na lewy brzeg Dziwny. Dnia 21 o godzinie 3giej po południu skutecznie nieprzyjaciel w rzeczy samej ten przechod, poczem Jenerał Hr. Wrede znowu przeprawił się przez Uszacę, i pociągnął do Arekówni, gdzie dnia 24 oświecił stanął. Ku wieczorowi uderzył nieprzyjaciel na łancuch czat, lecz go odparła brygada Jen. Corbineau. Dnia 23 stanął on pod Babinicami, gdzie podług rozkazu, tylko przednia fraż dnia 24go pozostała się, korpus wojska zaś uszykował się pod Gubliczami. Okoliczności nie dozwalały mieć dalej względu na zastonienie zakładów, które się na gościńcu Plissy znajdowały. — Gdy zaprzęgi bateryy Weisshaupta, złożoney z dział 120funtowych tak w złym znajdował się stanie, iż ta bateria za poruszeniem korpusu iść wiecej nie mogła, przeto postano ją do miasta Uszaczę wraz z wozami taborowymi głównej kwatery, tudzież z wozem kassowym, na którym upakowano także 22 chorągwi, które dla potrzebney osobney ich fraży stawały się ciężarem na posadzie tak poprzecinaney, iż często potrzeba było rozwiązywać bataliony, dla utworzenia z nich rozsypanych linii. Wszystkie te powczy miały, poczawszy od Uszaczę, wyprzedzać dalsze poruszenia korpusu. Lecz nad wszelki domysł nie osadzono już tego miasta i zburzono most tamiejszy, przez co ten transport wpadł w ręce nieprzyjacielowi, który się był rzucił niespodzianie na gościńiec Uszacki. Kapitan Weisshaupt bronił się zwoją baterją dnia 24 do godziny 3giej po południu, lecz nakoniec musiał się poddać. — Dnia 24 uderzył Jenerał Moskiewski Stengel na czaty nasze pod Ba-

binicami i odparł je. Pułkownik 790 pułku strzelców konnych St. Germain bardzo się popisał, lecz został ciężko ranionym. Przednia fraż złożona z brygady Jen. Corbineau i 790 Bawarskiego liniowego pułku pieszego, cofnęła się zwoina na główną posadę pod Gubliczami. Uderzył na nią nieprzyjaciel o 5tej godzinie w wieczor, lecz został ogniem działowym odparty; iednakże niefortunna przemaganąca siła onegoż skłoniła dowodcę do cofnienia się w nocy o 11tej godzinie przez Zwonię do Woronu; lecz gdy dowódca odebrał rozkaz, aby zastaniał gościnniec wiodący do Wilna, przeto ruszył dnia 25 do Powichny, i po odbyciu bardzo przykrey drogi, stanął dnia 30 Października w Danitowicach. — Strata, którą Królewsko-Bawarski ruchomy korpus w dniach tych poniosł, składa się z 3ch officerow i 15tu żołnierzy zabitych (tu następują nazwiska officerow), i z 14tu officerow tudzież 126 żołnierzy ranionych (następują znowu nazwiska officerow, z których 4 dostało się w niewolę). Pułkownik pułku artyleryi Baron Colonge, który dla odzyskania się po ranie odebraney dnia 18 Sierpnia, i po różnych innych ucierpianych trudach powracał do Bawaryi, został d. 18 Października między Rudnią i Wetrą przez kozaków poymanych; Pułkownik sztabu jeneralnego Baron Comcan, któremu dnia 18go Sierpnia kula nogę strzaskata, tudzież Major batalionu pociagowego Donme, i któremu d. 18 Paźdz. nogę postrzeloną ucięto, musieli wraz z innemi ranionemi, lub choremi officerami, których powieść nie było można, zostać się w Potocku. Zapakowanych na wozie kassowym 22 chorągwi, które jeżeli ich jeszcze nie dociągnięto, wpadły w ręce nieprzyjacielowi, nie mogą być brane za zdobycie znaki zwycięstwa, gdyż ani ich broniono, ani też w potyczce nie zabrano. Toż samo ma się rozumieć o 4 120funtowych działach, i 27miofuntowych haubiach. Zostawione wokoło Plissy zakłady broni i amunicyi, zostały przed nadejściem nieprzyjaciela po większej części spalone lub zniszczone.

Przy zacenaiący się prenumeracie na Gazetę Krakowską na nowy Kwartał od w Stycznia 1813 roku uprasza Redaktor, aby życzący ją sobie trzymać raczyli się wczęście zgłaszać. Cena iey zwyczajna: złp. 13 gr. 15 na kwartał, a na poczcie po prowincyach złp. 15 dodawszy cokolwiek nad tę cenę Pocztniarkom za dostawienie eney

D O D A T E K

D O N^o 101.

GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 16. GRUDNIA 1812 Roku WE SRODĘ

FREDERYK AUGUST

z Bożej Łaski Król Saski Xiążę Warszawski &c. &c.

R A D A M I N I S T R O W.

*Z Władzy sobie udzieloney Dekretem 26go
Maja 1812 roku.*

Chcąc przynieść ulgę mieszkańcom Xięstwa Warszawskiego, skutkiem wypadków i klęsk wojennych pozbawionym sposobu uszczenia się w opłatach publicznych do Skarbu, na przedstawienie Ministra Spraw Wewnętrznych, tudzież po wysłuchaniu zdania Rady Stanu uchwała co następuje:

Mieszkańcy którzy z przyczyn teraźniejszey wojny w roku 1812 wysikłey, podpadli klęskom i ponieśli straty w dochodach, po udowodnieniu takowych, będą mieli prawo do Allewiacyi w podatkach publicznych w sposobie, podług prawideł w Dekrecie J. K. Mości z dnia 17go Grudnia 1810 r. przepisanych. — Działo się w Warszawie na Sessyi d. 28go Listopada 1812.

(Pod.) *Stan. Potocki, Prezes.*

Zgodno z oryginałem

Minister Spraw Wewnętrz.

(Pod.) *T. Mostowski.*

ARTYKUŁ URZĘDOWY.

Z Wilna d. 10 Grudnia.

Wojsko Moskiewskie, Multańskim

zwane, pod dowodstwem Admirała Czyczakowa, i wojsko dowodone przez Jenerała Wittgensteina, potoczywszy się nad Berezyną blisko Boryssowa, zostało pobite na dniu 28 Listopada przez wielkie wojsko Francuzkie, które zdobyło na nieprzyjacielu 9 do 10,000 jeńców, 12 sztuk dział i 8 chorągwi lub sztandarow.

Najjaśniejszy Cesarz i Król znajdował się w najlepszym zdrowiu.

W domuści od Wielkiego Wojska.

Z Wilna d. 29 Listopada.

Dnia 27go b. m. główna kwatera Cesarzowska była w Studzience pod Starym Boryssowem: (*) Wojsko Francuzkie poydzie niebawnie na zimowe leże. W Wilnie za kilka dni spodziewano się Cesarza.

Sami Moskale w urzędowym swym raporcie o rozprawach które dnia 17 i 18go Sierpnia zasły wokolicach Potocka, przyznała: iż Jeneratowie Sasanow, Hamen, Kosakowskoy, Hrabia Siewers i Balk, iako też Pułkownicy od gwardyi Protassow i Harpe, jedni mniej drudzy więcej ranieni zostali.

(Z gazety *Berlińskiej*.)

Z Drezna d. 5 Grudnia.

(Z *Gazety Lipskiej*.)

N. Pan raczył mianować Szambelami Panow: Stanisława Kurdwanowskiego, Cypryana Zawiszę i Jana Hrabiego Po-

(*) *Stary Boryssow leży 9 mil od Mińska w północno-wschodney stronie, a Mińsk o 25 mil z południa-zachodnio od Wilna.*

letyło.

Dnia 2go b. m. JW. Baron Serra Posel Francuzki przy tutejszym dworze, dawał wielki obiad, na którym znajdowali się Królewsko-Sascy Ministrowie, Urzędnicy dworu, z Ciałem dyplomatycznym i Jenerałami. JW. Minister Spraw Wewnętrznych Hr. Semst-Pilsach wniósł zdrowie N. Cesarza, na co JW. Serra odpowiedział spełnieniem zdrowia Króla Jmć, wspominając oprócz uroczystości dzień ten pamiętką koronacyi Napoleona Wielkiego uświetniający, bitwę Austerlicką — zapowiednią upadku Moskwy; obecność N. Cesarza nad brzegami Dniepru między Polską, która się zgruzow wznosi, a nieprzyjacielem wywieńczonym klęskami; wyraził nakoniec iak Monarcha jego szacunie wielce przyjaźń N. Króla Jmć Saskiego, rownie iak dzielność woysk Saskich walczących z chlubą pod jego okiem.

Ta Gazeta Lipska donosi pod artykułem z Wilna d. 25go b. m. datowanym: że Jenerał Regnier ściga ciągle z korzyścią korpus Jenerała Sackina. (a) Korpus ten nieprzyjacielski, który Admirał Czyczakow z swoiego uformował woyska, a przez to opołowę ie osłabił, znaczną znowu pouiostł strate; lasy napełnione są zbiegami i włóczęgami i tych codziennie chwytają. Czwarty Ukraiński pułk, który miał ciągnąć przez Pińsk do Czyczakowa, zupełnie od jazdy Saskiej zofiat zniszczony; co uszło śmierci, dostało się w niewolę. Między zabitemi znajduje się dowódzca pułku i kilku officerow, między zaś ięncami z Podpułkownikow, 14 Officerow i 400 kozakow wraz z końmi. Oddział odrębny

Jenerała Frimont napadł w Nieświeżu na liczną hordę kozakow, ubił ich wiele, 200 wziął w niewolę.

Monitor Wessfalskj umieścił następujące doniesienie: Ostatnie działania Xcia Szwarzenberga spoźniły iego obroty, i dozwołyły nieprzyjacielowi wysłać naprzód odrębny oddział, który na chwilę Mińsk zajął. Dwudziesty pierwszy pułk pieszy Litewski dowodzony od Pułkownika Czapskiego, bił się pod Mińskiem z wytrwałością, iakiey po naydawniejszym tylko żołnierzu spodziewać się można. Woysko Litewskie naydzielniejszym ożywione iest duchem.

Donieśliśmy iuz o porażce załogi Rygskiej; (b) Gazeta Lipska dodaie ieszcze: że wycieczka załogi d. 15go uskuteczniiona była skutkiem rozkazow Jen. Margrabiego Paulluzi, który, po wpadnięciu Essena w niełaskę, objąwszy dowodztwo w Rydze, chciał przybycie swoje wsławić iakim pomyslnym wypadkiem; iak mu się udało — wiadomo. Xże Tarentu prosił Cesarza o nagrodę dla woysk Pruskich, Bawarskich i Polskich, które należały do tej chlubnej rozprawy.

Jenerał Wrede Dowódzca 6go korpusu po kilku z Jenerałem Wittgensteinem (c) rozprawach, d. 23go b. m. miał stanąć przy Berezynie.

NAYWIEKSZE STOPNIE CIEPŁA I ZIMNA.

Dnia	6	Grudnia	1812	-	— 4, 4
—	7	-	-	-	— 15, 2
—	8	-	-	-	— 14, 0
—	9	-	-	-	— 7, 8
—	10	-	-	-	— 6, 4
—	11	-	-	-	— 7, 6
—	12	-	-	-	— 13, 8

(a) Zobaczyć w przeszłym Gozecie artykuł z Hamburga, niemney rapport urzędowy pod artykułem z Drezni dnia 29 z. m. umieszczony.

(b) Zobaczyć w przeszłym Nrze Artykuł z Berlina pod d. 1 b. m.

(c) Zobaczyć artykuł urzędowy w dzisiejszym Gozecie pod Artykułem z Paryża.

Dnia 14 i 15 Grudnia 1812.

Cena zboż różnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

	1.	2.	3.	4.
	Zł. gr.	Zł. gr.	Zł. gr.	Zł. gr.
Korz: Przenicy	14 — 13	— 12	— 10	—
nowe Żyto	11 — 10	— 9	— 8	15
nowy Jęczmień	9 15 9	— 8	— 7	15
— Owsa	6 — 5	15 5	— 4	15
— Jagiel	20 — 19	— 18	— 16	—
— Grochu	19 — 17	— 16	—	—
— Rzepaku	28 — 26	— 24	—	—

Okończoności terazniejsze wzbraniały w prawdzie wydania Publiczności Dzieła o Architekturdze przez Autora X. Sierakowskiego obwieszzonego, lecz czuie tenże, że przez dłuższe wstrzymanie, podpadłby winie uchybienia. — Ma honor przeto każdego w niniejszem publicznem piśmie uwiadomić, a szczególnie JJ. PP. Prenumerantow: że ci w miejscach i u osób, gdzie Prenumeratę czer. zł. 3, uczynili, złożwszy powtore tyleż, a nadto zapłaciwszy (jeżeli za Krakowem) *porto* Poczty wozowej, należytość swoją to jest dwa Tomy in folio oprawne alla Rustica

odbiorą; to jednak ofirzezenie względem rewersow na Prenumeratę uczynie przychodzi, że tylko te przyjętemi będą, które przed ostatnim Czerwca r. 1810 przez JJWW. i WW. którzy łaskawie subskrypcyą podieli się przyymować, zoflaty podpisane, i jeżeli tymże pieniądze złożone były. — Wiadomo albowiem z wydanego Prospektu dnia 8 Lutego r. 1810, że od 1go Lipca owego roku, Prenumerata zamkniętą była — ktoby zaś procz JJPP. Prenumerantow, życzył sobie to Dzieło otrzymać, mieć go może w składzie Drukarni Akademickiej w Krakowie na ulicy Wiślny Nr. 274 u Jmć P. Mecherzyńskiego, Rządzczy teyże Drukarni, zapłaciwszy podług obwieszczenia w Prospekcie, o którym wyżej czer. zł. hollenderskich ważnych 8 i talar 1, albo zamiast złota, złotych 20 rachując na jeden dukat, kwotę w monecie srebrney grubey zł. 166 zabezpieczywszy zapłacenie osobno *porto* przez pocztę wozową. Listy zaś w tem interesie, czyli do Autora czyli do JP. Mecherzyńskiego, mają bydź *franco* adressowane. Dan w Krakowie d. 8 Grudnia r. 1812.

D O N I E S I E N I A.

Lubo dla opezycji z strony W. Barbary z Xięskich Psarskiej, przeciwko zajęciu w Oystawicach na rzecz Abrahama Estraychera skutecznionem założoney, termin do sprzedania ruchomości na dzień 6 Grudnia r. b. oznaczony bezskutecznie upłynął. — Gdy iednak W. Oponująca dotąd nieprobuie aby ruchomości do których sądziła mieć prawo były od zajęcia i sprzedarzy prawnie wyięte. — Zatem na żądanie pomienionego Abrahama Estraychera stanowi się powtorny termin na 17 i 18 Grudnia r. b. w których dniach od gtey z rana zacząwszy nie tylko meble różne iako to: kanapy, fofki, fofy, fofiki, biera, komody, zegary, zwierciadła i powozy, ale nadto zboże w snopie wiecey palącemu za gotowe pieniądze sprzedawane w Oystawicach zofłaną. — O czem się Publiczność uwiadomia. — Datt. w Jędrzejowie dnia 8go Grudnia 1812.

Jgn: Rzechowski, Komornik Pow. Jęd: Depar. Krakow.

1) Urząd Komory celney Chelmek w Departamencie Krakowskim, wzywa publicznie w sprawie denuncyacji frażnika Będowskiego, oskarzonych zbiegłych niewiadomych ludzi, o defraudacyą zch par wołów, które im dnia 28go Maia r. b. w nocy gdy patrolował, nad Pruską granicą zabrane zoflaty, do terminu na dzień 6go Grudnia r. b. na komorę cel. Chelmek, z tym obwieszczeniem, iż gdy się oskarżenia niedofławią i usprawiedliwienia ze siebie nieoddają, po upłynionym tym terminie za 14cie dni już więcey słuchani nie będą, lecz Akta in kuntemaciam zawarte do decyzji JW. Dyrektorowi Skarbu w Departamencie Krakowskim podane zofłana.

2) Urząd komory celney Chelmek w Dep. Krakowskim, wzywa publicznie w sprawie denuncyacji frażnika Będowskiego, oskarzonych zbiegłych niewiadomych ludzi, o defraudacyą iney pary wołów, którą im dnia 6go Czerwca r. b. w nocy gdy patrolował nad Pruską granicą zabrał, do terminu na dzień 10go Grudnia r. b. na komorę cel. Chelmek, z tym obwieszczeniem, iż gdy się oskarżenia niedofławią i uspra

wiedliwienia ze siebie nieoddaia, po uplynionym tym terminie za 14cie dni, iuz wiecy sluchani nie beda, lecz Akta in kuntomaciam zawarte do decyzyi JW. Dyrektorowi Skarbu publicznego w Dep. Krakowskim podane zostana.

3) Urzad komory celney Chetmek w Dep. Krakowskim, wzywa publicznie w sprawie denuncyacyi straznikow Bledowskiego i Frankiewicza, oskarzonych zbiegtych niewiadomych ludzi, o defraudacya 4ch sztuk koni, ktore im dnia 3igo Wrzesnia r. b. w nocy gdy patrolowali, nad Pruska granica zabrane zostaly, do terminu na dzien 11go Grudnia r. b. na komore cel. Chetmek, z tym obwieszczeniem, iz gdy sie oskarzeni niedostawia i usprawiedliwienia ze siebie nieoddaia, po uplynionym tym terminie za 14cie dni iuz wiecy sluchani nie beda, lecz Akta in kuntomaciam zawarte do decyzyi JW. Dyrektorowi Skarbu publicznego w Dep. Krakowskim podane zostana.

4) Urzad komory celney Chetmek w Dep. Krakowskim, wzywa publicznie w sprawie denuncyacyi JP. Mianowskiego Nadstraznika, oskarzonych zagranicznych zbiegtych 5ciu chlopow niewiadomych, o defraudacya 2ch par wotow, ktore im dnia 9go Czerwca r. b. w nocy gdy patrolowal nad Pruska granica zabrane zostaly, do terminu na dzien 12go Grudnia r. b. na komore cel. Chetmek, z tym obwieszczeniem, iz gdy sie oskarzeni niedostawia i usprawiedliwienia ze siebie nieoddaia, po uplynionym tym terminie za 14cie dni iuz wiecy sluchani nie beda, lecz Akta in kuntomaciam zawarte do decyzyi JW. Dyrektorowi Skarbu publicznego w Dep. Krakowskim podane zostana. W Chetmie d. 10 gbra 1812.

Pisarz Trybunatu Cywilnego I. Instancyi Departamentu Krakowskiego wiadomo czyni: ze dobra wieś Jaworzank w Gminie Zareckiej w Powiecie Lelowskim Departamencie Krakowskim lezace JW. Jana Hr. Męckiego O. K. P. Klucza Zareckiego dziedzica, tamże w Zarkach Gminie i Powiecie iak wyzey zamieszkałego dziedziczne, z wszelkiem zabudowaniem, ogrodami, gruntami i pożytkami na ządanie JW. Klasy Hrabianki Męckinskiej doletniej Panny w Zarkach Powiecie Lelowskim Dep. Krakowskim zamieszkałej, a co do niniejszego Aktu sprzedarzy zamieszkanie w Krakowie w mieszkaniu W. Hiacynta Bienkiewicza O. P. D. przy Trybunale Cywilnym Patroua przy ulicy Grodzkiej pod L. 97 obrane majacey, od ktorey tenże W. Hiacynt Bienkiewicz przy Trybunale Cywilnym Patron w miejscu iak wyzey mieszkajacy prawas kroki czynić będzie, na zadosyc uczynienie w summie 200,000 zł. pol. z przewizya do zapisu w dniu 3cim Lipca r. z. 1811 przed Notaryuszem publicznym Powiatu Lelowskiego zeznanego dluzney, przez publiczna licytacya sprzedanemi zostana. Akt zaięcia dóbr tych pod d. 17 Października r. b. przez Ur. Jana Kantego Kowalskiego Komornika sporzadzony nastapił, ktorego kopie trzy, pierwsza dluznikowi w Zarkach w miejscu zamieszkania tegoż Sekretarzowi iego Ur. Franciszkowi Gembickiemu, druga Woytowi Gminy Zareckiej Ur. Franciszkowi Gembickiemu, i trzecia Ur. Woycieckowi Rogawskiemu Pisarzowi Sądu Pokoju Powiatu Lelowskiego w dniu 21 Października r. b. wręconemi są, a następnie przerweczony Akt zaięcia do Ksiąg hipotecznych Departamentu Krakowskiego przez Ur. Konserwatora pod d. 7, a do Ksiąg zaięcia w Kancellaryi Trybunatu Cywilnego pierwszey Instancyi Dep. Krakowskiego pod d. 19 mca i r. b. w pisanym iest. Pierwsza zaś publikacya zbioru obiasnień i warunkow pomienionych dóbr wsi Jaworzanka odbywać się będzie na Audyencyi Trybunatu Cywilnego I. Instancyi Dep. Krakowskiego, w Krakowie w domu Władz Sadowych przy ulicy Grodzkiej pod L. 106 publiczne posiedzenia swe odbywajacego w dniu piątym Stycznia r. 1812 o godzinie dziesiątej ranney. Dan w Kancellaryi Trybunatu Cywilnego I. Instancyi Dep. Krakowskiego. W Krakowie d. 22 Listopada roku 1812.

Syktowski, Pisarz.